

Lovforslag nr. L 250. Fremsat den 30. april 1997 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand

(Overførsel af området for støtte til høreapparater efter § 58 til amtskommunerne)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, som ændret bl.a. ved lov nr. 497 af 12. juni 1996 og senest ved lov nr. 1188 af 18. december 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 58 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:
»Stk. 4. Amtskommunen yder støtte til høreapparater.«

Stk. 4-14 bliver herefter stk. 5-15.

2. I § 58, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

3. I § 58, stk. 6, der bliver stk. 7, i § 58, stk. 10, der bliver stk. 11, i § 58, stk. 12, der bliver stk. 13, og i § 58, stk. 14, der bliver stk. 15, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

4. I § 58, stk. 8, der bliver stk. 9, og i § 58, stk. 9, der bliver stk. 10, ændres »stk. 5-7« til: »stk. 6-8«.

5. I § 135, stk. 5, nr. 1, indsættes efter »afsnit IV og V«: » bortset fra udgifter til høreapparater, der afholdes endeligt af amtskommunen«.

6. § 135, stk. 6, 1. pkt., affattes således:

»For personer under 67 år afholder amtskommunen udgifterne til høreapparater, mens kommunen og amtskommunen hver afholder 50 pct. af de øvrige udgifter der er nævnt i stk. 5, samt af udgifter vedrørende formidlet døgnophold efter § 68 a, stk. 1, jf. § 66, og af udgifterne vedrørende tilbud efter § 68 a, stk. 2 og stk. 4, jf. § 96, stk. 4.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1997, og har virkning for ansøgninger om støtte, der indgives efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Siden statens hørecentraler blev overført til amtskommunernes sygehusvæsen i forbindelse med særforborgens udlægning i 1980 har opgaverne omkring undersøgelse af hørehæmmede og udlevering af høreapparater været varetaget af personale på sygehuse-nes audiologiske afdelinger. Ordningen er begrundet i et ønske om at sikre, at den størst mulige lægeli-ge ekspertise er til stede, at give mulighed for at samle ekspertisen samt at give mulighed for at samordne oplæring og opfølgning af brugen af apparaterne.

Desuden har ordningen dannet baggrund for afta-ler mellem Amsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommuner om nedsættelse af et Høreapparatråd, der indgår prisaftaler med høreapparatfirmaer. Høreapparaterne købes ind lokalt og indgår i genbrugs-ordninger.

Det følger af § 19 i Socialministeriets bekendtgø-relse nr. 303 af 10. juni 1988 (hjælpemiddelbekendtgørelsen), at der ydes støtte til høreapparater, når det på grundlag af en undersøgelse på en audiologisk afdeling er godtgjort, at ansøgeren har behov herfor. Ansøgeren kan enten direkte eller efter henvisning fra kommunalbestyrelsen rette henvendelse til audiologisk afdeling, som giver kommunalbestyrelsen meddelelse om udlevering af høreapparat.

Bestemmelsen om, at de audiologiske afdelinger kan udlevere høreapparater uden forudgående be-vingling fra kommunerne, har hjemmel i bilstandslo-vens § 58, stk. 4, nr. 5, hvorefter socialministeren fastsætter regler om, hvorvidt visse hjælpemidler kan udleveres fra en institution.

Da det er amtskommunerne, som driver sygehus- væsenet, herunder de audiologiske afdelinger, afvi-ger ordningen på høreapparatområdet i realiteten fra den sædvanlige kompetencefordeling mellem kommuner og amtskommuner på hjælpemiddelom- rådet. I andre sager efter bilstandslovens § 58 – bort- set fra sager om støtte til invalidebil – er det således, jf. bilstandslovens § 9, stk. 1, kommunerne, som træf-fer afgørelse.

Udgifterne til høreapparater finansieres på samme måde, som gælder på det øvrige hjælpemiddelområ- de efter bilstandslovens § 58. For personer, der er fyldt 67 år, afholder ansøgerens opholdskommune endeligt udgifterne til høreapparater, mens kommu- nen og amtskommunen hver afholder 50 procent af udgifterne, hvis ansøgeren er under 67 år, jf. bi- standslovens § 135, stk. 5 og stk. 6. Langt den største del af bevillinger til høreapparater vedrører perso- ner, der er fyldt 67 år, og det er derfor også kommu- nerne, som betaler den overvejende del af udgifterne til høreapparater.

I forbindelse med arbejdet i Socialministeriets ud- valg om hjælpemidler og andre handicapkompanse- rende ydelser (Kompensationsudvalget), som afslut- tede sit arbejde i september 1996, pegede Kommu- nernes Landsforening på det uhensigtsmæssige i, at de audiologiske afdelinger kan bevilge og udskifte høreapparater, uden at kommunerne som betalings- myndighed har indflydelse på bevillingens udgiftsni- veau eller på udskiftningsfrekvensen for allerede be- vilgede apparater.

Kompensationsudvalget overvejede muligheden for at opstille kriterier for bevilling af høreapparater på samme måde som gælder på f.eks. området for briller og kontaktlinser. I så fald ville bevillingskom- petencen kunne overføres til kommunerne og derved skabe overensstemmelse mellem bevillingskompe- tence og finansieringsansvar. Udvalget konstaterede imidlertid på baggrund af sagkyndige udtalelser, at det ikke er muligt at opstille kriterier, som kommu- nerne vil kunne anvende ved behandling af ansøg- ninger om høreapparater.

Det blev endvidere fremhævet, at kommunerne ikke har audiologisk sagkundskab og derfor ikke har det nødvendige grundlag for at kunne foretage en vurdering af ansøgninger om støtte til høreapparat. Kompensationsudvalget fandt på den baggrund, at kompetencen til at bevilge støtte til høreapparater bør placeres hos amtskommunerne, som råder over den nødvendige ekspertise.

Udvalget anbefalede samtidig en ændring af fi- nansieringsreglerne på dette område, således at amtskommunerne betaler alle udgifterne til høreap-

F. t. l. vedr. social bistand

parater. Derved opnås der overensstemmelse mellem bevillingskompetence og betalingsforpligtelse.

Regeringen har den 16. april 1997 fremsat forslag til lov om social service, der foreslås at træde i kraft den 1. januar 1999. Kompensationsudvalgets forslag om at overføre ansvaret for høreapparatområdet fuldt ud til amtskommunerne er medtaget i dette lovforslag.

En anden problemstilling vedrørende høreapparatområdet, som Kompensationsudvalget behandlede, er ventetiderne på sygehusenes audiologiske afdelinger. Kompensationsudvalget anbefalede i den forbindelse, at der blev iværksat en nærmere undersøgelse til belysning af problemets omfang.

Sundhedsministeren har på den baggrund nedsat et udvalg, som foretager en undersøgelse af behandlingstilbudene til hørehæmmede generelt med henblik på at tilvejebringe tilstrækkelig viden til at forbedre indsatsen på dette område. Undersøgelsen omfatter blandt andet en analyse og vurdering af ventetiderne på de audiologiske afdelinger, herunder årsager og løsningsmodeller.

Udvalgsarbejdet forventes afsluttet i løbet af maj måned 1997, men det må på baggrund af de hidtidige drøftelser forventes, at udvalget som led i bestræbelserne på at søge ventetidsproblemerne løst vil pege på muligheden for at ophæve kravet om, at såvel lægelig undersøgelse som udlevering af høreapparat skal foregå på de audiologiske afdelinger. Nogle opgaver kan således tænkes løst i samarbejde med privatpraktiserende ørelæger, der har overenskomst med sygesikringen, ligesom amterne vil være friere stillet til at tilpasse opgavefordelingen, f.eks. mellem de audiologiske afdelinger og høreinstitutterne.

Socialministeriet har herudover i den sidste tid modtaget henvendelser fra nogle amtskommuner, som finder, at kravet om, at det skal være en undersøgelse på audiologisk afdeling, der danner grundlag for udlevering af høreapparater, sætter begrænsninger for amtskommunernes muligheder for at iværksætte initiativer med henblik på nedbringelse af ventelisterne. Blandt andet ønsker amtskommunerne som følge af mangel på audiologer at have mulighed for et større samarbejde mellem sygehuse og praktiserende ørelæger.

Overføres området til amtskommunerne, vil der ikke være behov for en bestemmelse, hvorefter der som tildelingsbetingelse er krav om undersøgelse på audiologisk afdeling, idet amtskommunerne som ansvarlig for sygehuse, herunder de audiologiske af-

delinger, råder over den fornødne ekspertise til at bedømme, hvilke oplysninger, der er nødvendige for at kunne beslutte, hvilket høreapparat, der skal udleveres.

En ændring af bilstandsloven, der indebærer, at det fulde ansvar på høreapparatområdet henlægges til amtskommunerne forudsættes på den baggrund at blive fulgt op af en ophævelse af hjælpemiddelbekendtgørelsens bestemmelse, hvorefter undersøgelse og udlevering af høreapparater sker på audiologisk afdeling.

Hermed får amtskommunerne dels adgang til at foretage de ønskede organisatoriske ændringer internt, dels til at inddrage privatpraktiserende ørelæger under sygesikringen i opgaveløsningen. Den foreslåede ændring af bilstandsloven kan herigennem bidrage til en løsning af ventelisteproblemerne, ligesom der vil være skabt de lovgivningsmæssige rammer for en gennemførelse af de forslag, som Sundhedsministeriets udvalg når frem til.

På den baggrund foreslås det, at Kompensationsudvalgets anbefaling om at placere bevillingskompetence og betalingsforpligtelse i amtskommunerne, der er indeholdt i servicelovforslaget, fremmes gennem ændringer i bilstandslovens §§ 58 og 135, således at ændringerne kan vedtages i indeværende folketingssamling og træde i kraft den 1. juli 1997.

Hvis Sundhedsministeriets udvalgsarbejde på høreomsorgsområdet viser behov for at fastsætte nærmere regler om faglige krav m.v. i tilfælde af, at amtskommunerne vælger at løse opgaverne i samarbejde med f.eks. privatpraktiserende ørelæger, vil regler herom kunne fastsættes i medfør af den gældende bemyndigelsesbestemmelse i bilstandslovens § 58.

*Økonomiske og administrative konsekvenser**Økonomiske konsekvenser*

Der findes ingen centrale opgørelser af udgifterne til høreapparater, men på basis af en budgetanalyse om hjælpemidler, som Finansministeriet gennemførte i foråret 1995, samt en rundspørge foretaget af Socialministeriet, skønnes det, at udgiften til høreapparater i 1997 vil udgøre 179,5 mill. kr. Den amtskommunale udgift skønnes at udgøre 26,9 mill. kr. heraf, mens den kommunale udgift udgør 152,6 mill. kr. De økonomiske konsekvenser af at gøre finansieringen fuldt amtskommunal er angivet nedenfor.

De økonomiske konsekvenser, mill. kr., PL-97.

	Amtskommuner	Kommuner
1997	76,3	- 76,3
1998 og følgende	152,6	-152,6

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget er ikke forhandlet med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser

Kompetencen til bevilling af høreapparater ligger allerede i dag i amtskommunerne, da det er sygehuse-nes audiologiske afdelinger, der har beslutningskompetencen. Lovforslaget skønnes derfor ikke at have administrative konsekvenser.

Erhvervs- og miljømæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have erhvervmæssige eller miljømæssige konsekvenser.

Forhold til EU-retten

Forslaget har ikke EU-retlige aspekter.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Med bestemmelsen foreslås det, at støtte til høreapparater efter bilstandslovens § 58 ydes af amtskommunen. Efter den nugældende bestemmelse i § 58 er det formelt kommunerne, som har ansvaret for at yde støtte til høreapparater, men det er i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 303 af 10. juni 1988 om ydelse af hjælpemidler efter bilstandslovens § 58, § 19, fastsat, at såvel undersøgelse af hørehæmmede som udlevering af høreapparater sker på sygehuse-nes audiologiske afdelinger.

Beslutningskompetencen vedrørende støtte til høreapparat er således henlagt til de audiologiske afdelinger, hvilket hænger sammen med, at det er personalet på de audiologiske afdelinger, som har den faglige ekspertise, der er nødvendig for at kunne vurdere, om en hørenedsættelse kan afhjælpes ved brug af høreapparat, og hvilken apparattype der i givet fald vil være behov for. Kommunerne har derfor på dette område ingen indflydelse på, hvilke høreapparater der udleveres, eller hvor tit der sker udskiftning af apparaterne.

Da det er amtskommunerne, der som ansvarlig for sygehuse-nes audiologiske afdelinger har indflydelse på bevillingshyppighed og udskiftningsfrekvens af høreapparater, der bevilges efter den sociale lovgivning, foreslås det at overføre området for høreapparater efter bilstandslovens § 58 til amtskommunerne.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2-4

Der er tale om konsekvensrettelser.

Til nr. 5 og 6

Det foreslås, at udgifterne til høreapparater efter bilstandslovens § 58 afholdes endeligt af amtskommunerne. Derved opnås der overensstemmelse mellem bevillingskompetence og det økonomiske ansvar.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 1997.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, som ændret bl.a. ved lov nr. 497 af 12. juni 1996 og senest ved lov nr. 1188 af 18. december 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 58 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Amtskommunen yder støtte til høreapparater.«

Stk. 4-14 bliver herefter stk. 5-15.

2. I § 58, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

3. I § 58, stk. 6, der bliver stk. 7, i § 58, stk. 10, der bliver stk. 11, i § 58, stk. 12, der bliver stk. 13, og i § 58, stk. 14, der bliver stk. 15, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

4. I § 58, stk. 8, der bliver stk. 9, og i § 58, stk. 9, der bliver stk. 10, ændres »stk. 5-7« til: »stk. 6-8«.

§ 58. ---

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler om

- 1) afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, og adgangen til genanskaffelse,
- 2) hvornår støtte til et hjælpemiddel ydes som lån,
- 3) i hvilket omfang modtageren selv skal bære en del af udgiften til et hjælpemiddel,
- 4) hvorvidt der skal gælde særlige betingelser for støtte til visse hjælpemidler,
- 5) hvorvidt visse hjælpemidler kan udleveres fra en institution.

Stk. 5. Til personer, der er omfattet af stk. 1, kan der ydes støtte til erhvervelse af motorkøretøj. Støtten ydes som rentefri lån inden for en ramme på 108.000 kr. Socialministeren fastsætter regler om tilbagebetaling af lån, herunder om, at pligten til at tilbagebetale en del af lånet kan bortfalde. Den del af lånet, der skal tilbagebetales, forhøjes med 20 pct. af den del af indkomstgrundlaget, jf. stk. 6, der overstiger 129.000 kr.

Stk. 6. Indkomstgrundlaget, jf. stk. 5, består af personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst, der anvendes til beregning af indkomstskat efter personskattelovens § 7, dog før de deri nævnte bundfradrag og fradrag for grundbeløb, og aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a; stk. 2. Reglerne i § 54, stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 7. Socialministeren fastsætter regler om fravigelse af indkomstgrundlaget ved væsentlige ændringer af ansøgerens økonomiske forhold. Endvidere fastsætter socialministeren regler om, i hvilket omfang ansøgeren selv skal betale en del af udgiften til invalideaggregater m.v.

Stk. 8. Skatteministeren stiller oplysninger til rådighed til brug for opgørelse af indkomstgrundlaget, jf. stk. 5-7.

Stk. 9. Skatteministeren træffer bestemmelser om, hvilke myndigheder der skal opgøre indkomstgrundlaget. Skatteministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser om indkomstgrundlaget, jf. stk. 5-7.

Stk. 10. Foreligger der ganske særlige forhold i forbindelse med en persons invaliditet, kan der ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem støtte efter stk. 5 og anskaffelsesprisen. Socialministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 11. Afgørelsen om støtte til motorkøretøjer træffes efter indstilling fra kommunalbestyrelsen af revaliderings- og pensionsnævnet, hvortil også afgørelser om støtte til andre becostelige hjælpemidler kan henlægges efter socialministerens bestemmelse. Afgørelser om henstand med tilbagebetaling og eftergivelse af lån træffes dog af kommunalbestyrelsen.

Stk. 12. Inddrivelse af forfaldne, ikke betalte afdrag på lån ydet efter stk. 5 sker efter de regler, der er nævnt i § 7, stk. 2.

Stk. 13. Det er en forudsætning for støtte efter denne bestemmelse, at hjælpemidlet ikke kan ydes efter arbejdsskadeforsikringslovgivningen eller som led i behandling på offentligt sygehus.

Stk. 14. De beløb, der er nævnt i stk. 5, reguleres een gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbene afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 1.000.

5. I § 135, stk. 5, nr. 1, indsættes efter »afsnit IV og V«: » bortset fra udgifter til høreapparater, der afholdes endeligt af amtskommunen«.

6. § 135, stk. 6, 1. pkt., affattes således:

»For personer under 67 år afholder amtskommunen udgifterne til høreapparater, mens kommunen og amtskommunen hver afholder

50 pct. af de øvrige udgifter der er nævnt i stk. 5, samt af udgifter vedrørende formidlet døgnophold efter § 68 a, stk. 1, jf. § 66, og af udgifterne vedrørende tilbud efter § 68 a, stk. 2 og stk. 4, jf. § 96, stk. 4.«.

§ 135. ---

Stk. 5. For personer, der er fyldt 67 år, afholder kommunen endeligt udgifterne vedrørende:

- 1) Tilbud efter § 50, stk. 1, hjælp i forbindelse med pasning af døende i hjemmet og hjælpemidler m.v. efter afsnit IV og V.
- 2) Dag- og døgnophold efter § 68 og § 68 b samt tilbud om støtte- og kontaktperson efter § 68 c.
- 3) Ophold i plejehjem og beskyttede boliger efter § 79.

Stk. 6. For personer under 67 år afholder kommunen og amtskommunen hver 50 pct. af de udgifter, der er nævnt i stk. 5, af udgifter vedrørende formidlet døgnophold efter § 68 a, stk. 1, jf. § 66, samt af udgifterne vedrørende tilbud efter § 68 a, stk. 2 og stk. 4, jf. § 96, stk. 4. Har de nævnte personer ophold i de institutioner under kommunerne, der er nævnt i stk. 5, betaler amtskommunen en takst, der fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af institutionernes budgetter. Taksten skal svare til 50 pct. af udgifterne ved opholdet.

Skriftlig fremsættelse (30. april 1997)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg tillader mig herved for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Overførsel af området for støtte til høreapparater efter § 58 til amtskommunerne).

(Lovforslag nr. L 250).

Det foreslås, at ansvaret for bevilling af støtte til høreapparater efter bilstandslovens § 58 placeres hos amtskommunerne, og at de offentlige udgifter, der er forbundet med støtte til høreapparater, afholdes fuldt ud af amtskommunerne.

De foreslåede ændringer vil give amtskom-

munerne bedre muligheder for at tilpasse opgavefordelingen på høreapparatområdet mellem f.eks. de audiologiske afdelinger og høreinstitutterne, og for at inddrage privatpraktiserende ørelæger i opgaveløsningen. Dette forventes at kunne bidrage til en løsning af ventetidsproblemer på de audiologiske afdelinger, ligesom der vil være skabt de lovgivningsmæssige rammer for en gennemførelse af forslag fra Sundhedsministeriets udvalg om høreomsorg, der afslutter sit arbejde i maj måned i år.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale lovforslaget til Tingets hurtige og velvillige behandling.